

**Міністерство освіти і науки України
Харківський інститут фінансів УДУФМТ
Кафедра фінансів і кредиту**

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

План заняття

- 1. Сутність та завдання аналізу джерел фінансування капіталу підприємства**
- 2. Оцінка ефективності використання власного та залученого капіталу**
- 3. Аналіз вартості капіталу**

Питання до самостійної роботи

- 1. Оцінка ефективності управління структурою капіталу на основі фінансового левериджу.**
- 2. Аналіз впливу структури активів і пасивів на рентабельність власного капіталу (модель DuPont).**

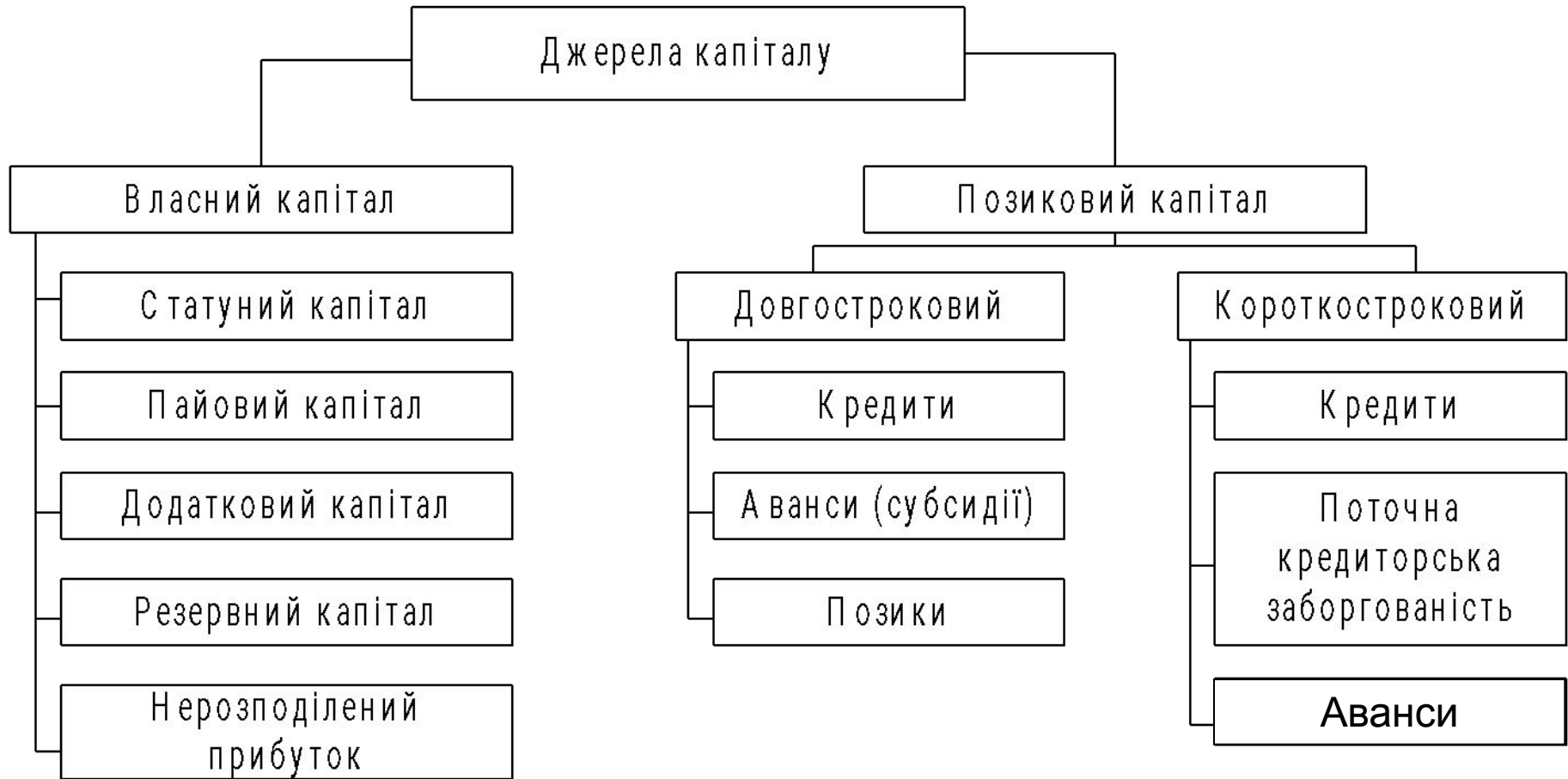
- А. Сміт розглядав *капітал* як запас, що використовується для господарських потреб і приносить дохід
- Д. Рікардо – як ту частину багатства, що використовується у виробництві і складається з інструментів, матеріалів, машин;
- Дж. С. Мілль – як попередньо накопичений запас продуктів минулої праці, який забезпечує необхідні для виробничої діяльності будівлі, знаряддя і матеріали, а також харчування та інші засоби існування для робітників на час виробничого процесу;
- А. Маршалл – як сукупність речей, без яких виробництво не могло б здійснюватися з однаковою ефективністю, але які не є безоплатними дарами природи.

Капітал — вартісна оцінка майна та коштів, які використовуються в процесі господарської діяльності підприємства

Стосовно визначення економічної суті капіталу, його можна розглядати як:

- **фінансові ресурси у грошовій формі;**
- **майно, сукупність ресурсів та засобів, вкладення в активи підприємства;**
- **запас економічних благ, багатство.**

СТРУКТУРА КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Основним завданням аналізу джерел формування капіталу є вивчення та оцінка:

- наявності капіталу, його достатності для забезпечення необхідних темпів економічного розвитку підприємства;
- змін, що відбулися у структурі всіх джерел коштів;
- раціональності формування структури джерел коштів;
- вартості капіталу, в т.ч. в розрізі його структурних елементів;
- показників, що характеризують ринкову та фінансову стійкість підприємства.

Головна мета аналізу капіталу полягає не тільки в тому, щоб установити й оцінити структуру та динаміку джерел коштів і напрямів його розміщення, а й у тому, щоб оцінити ступінь впливу на фінансовий стан підприємства додатково залученого капіталу.

Аналіз наявності капіталу, його достатності для забезпечення необхідних темпів економічного розвитку підприємства

Необхідну підприємству (теоретичну) величину власного капіталу визначають виходячи з прямої пропорційної залежності, яка існує між критичним обсягом реалізації та власним капіталом і виражається таким співвідношенням:

$$\frac{BK_T}{\Pi} = \frac{V_p^{\kappa}}{V_p}$$

де Π – сукупні пасиви;

BK_T – теоретична величина власного капіталу;

V_p^{κ} – критичний обсяг реалізації;

V_p – фактичний обсяг реалізації за період.

Звідси теоретична величина власного капіталу становитиме:

$$BK_T = \frac{\Pi \cdot V_p^{\kappa}}{V_p}$$

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ

Джерело коштів	На початок року		На кінець року		Відхилення	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	26980	100,00	13986	100,00	-12994,00	0,00
в т.ч. статутний капітал	897	3,32	897	6,41	0,00	3,09
пайовий капітал	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
додатковий капітал	21284	78,89	21195	151,54	-89,00	72,66
резервний капітал	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
нерозподілений прибуток	4799	17,79	-8106	-57,96	-12905,00	-75,75
ПОЗИКОВИЙ КАПІТАЛ	21771	100,00	48830	100,00	27059,00	0,00
в т.ч. забезпечення наступних витрат і платежів	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
довгострокові зобов'язання	9231	42,40	19250	39,42	10019,00	-2,98
поточні зобов'язання	12540	57,60	29580	60,58	17040,00	2,98
доходи майбутніх періодів	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00

РІВЕНЬ СТВОРЕНИХ РЕЗЕРВІВ

1) коефіцієнт захисту власного капіталу (КЗК):

$$KЗК = \frac{ДК + РК}{ВК} = \frac{\phi.1 \text{ р.}(320 + 330 + 340)}{\phi.1 \text{ р.}380} = \frac{21195}{13986} = 1,52;$$

2) коефіцієнт ризику власного капіталу (КРК):

$$КРК = \frac{ВК - ДК - РК}{ДК + РК} = \frac{\phi.1 \text{ р.}(380 - 320 - 330 - 340)}{\phi.1 \text{ р.}(320 + 330 + 340)} = \frac{13986 - 21195}{21195} = -0,34;$$

3) коефіцієнт захисту статутного капіталу (КЗС):

$$KЗС = \frac{РК}{СК} = \frac{\phi.1 \text{ р.}340}{\phi.1 \text{ р.}300} = 0$$

де ДК – додатковий капітал, тис. грн.;

РК – резервний капітал, тис. грн.;

ВК – власний капітал, тис. грн.;

СК – статутний капітал, тис. грн.

АНАЛІЗ РАЦІОНАЛЬНОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ ДЖЕРЕЛ КОШТІВ

1. Коефіцієнт незалежності:

$$K_n = \frac{BK}{\sum K} = \frac{\phi.1 \text{ р.} 380}{\phi.1 \text{ р.} 640} = \frac{13986}{62816} = 0,22,$$

де BK – класний капітал;

$\sum K$ – загальний капітал (валюта балансу).

2. Коефіцієнт фінансової стійкості:

$$K_n = \frac{BK + ДПК}{\sum K} = \frac{\phi.1 \text{ р.} (380 + 480)}{\phi.1 \text{ р.} 640} = 0,75;$$

де $ДПК$ – довгострокові позикові кошти.

3. Коефіцієнт фінансування (коефіцієнт фінансового ризику, плече фінансового важеля):

$$K_\phi = \frac{ПК}{BK} = \frac{\phi.1 \text{ р.} (640 - 380)}{\phi.1 \text{ р.} 380} = \frac{62816 - 13986}{13986} = 3,49;$$

де $ПК$ – позиковий капітал.

ОЦІНКА ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА СПІВВІДНОШЕННЯ ВЛАСНИХ І ПОЗИКОВИХ КОШТІВ

- 1. Спосіб розміщення джерел коштів в активах підприємства**
Оцінка співвідношення:
 - необоротних активів і джерел їх формування;
 - оборотних активів і джерел їх формування;
 - запасів і джерел їх формування.
- 2. Структура активів підприємства з позиції їх ліквідності**
- 3. Швидкість одного обороту коштів**
- 4. Співвідношення тривалості виробничо-комерційного циклу і строку погашення кредиторської заборгованості**
- 5. Структура витрат підприємства**

РІВЕНЬ ЗОВНІШНЬОГО ДОВГОСТРОКОВОГО ЗАЛУЧЕННЯ КАПІТАЛУ

Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів:

$$K_{\text{д.з.}} = \frac{\text{ДПК}}{\text{ВК} + \text{ДПК}} = \frac{\text{ф.1 р.480}}{\text{ф.1}(380 + 480)} = \frac{19250}{13986 + 19250} = 0,58;$$

де ДПК – довгострокові позикові кошти (довгострокові зобов'язання)

ВЕЛИЧИНА Й СТРУКТУРА КОРОТКОСТРОКОВОГО ЗАЛУЧЕННЯ КАПІТАЛУ

Коефіцієнт короткострокової заборгованості:

$$K_{\text{кз}} = \frac{K3}{\sum K} = \frac{\text{ф.1 р.620}}{\text{ф.1 р.640}} = \frac{29580}{62816} = 0,47;$$

де КЗ – короткострокові зобов'язання

Середня тривалість використання кредиторської заборгованості в обороті підприємства:

$$T_{\text{кр.з.}} = \frac{D \cdot \overline{\text{Кр.з.}}}{C/V} = \frac{360 \cdot \text{ф.1 р.п.3,4}(530 + \dots + 600) / 2}{\text{ф.2 р.040}}$$

де D – кількість днів досліджуваного періоду;

Кр.з. – середні залишки кредиторської заборгованості;

C/V – повна собівартість виробництва.

ВАРТІСТЬ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

$$C_s = p \times \frac{U}{U + A + M + B},$$

де C_s – вартість власного капіталу;

p – відношення суми дивідендів до ринкової капіталізації компанії (*p/e-ratio*);

U – акціонерний капітал;

A – амортизаційні відрахування;

M – прибуток;

B – безоплатні надходження в натуральній формі або у формі надходжень від спонсорів.

ВАРТІСТЬ ЗАЛУЧЕНОГО КАПІТАЛУ

де C_{inv} – вартість залученого капіталу;

k_j – ставка залучення фінансового капіталу, % річних;

V_j – обсяг залучених коштів;

m – кількість джерел залучення капіталу.

$$C_{inv} = \frac{\sum_{j=1}^m k_j \times V_j}{\sum_{j=1}^m V_j},$$

СЕРЕДНЬОЗВАЖЕНА ВАРТІСТЬ КАПІТАЛУ

$$WACC = \sum_{i=1}^n q_i \cdot p_i,$$

де p_i – вартість залучення капіталу з i -го джерела;

q_i – частка залучення капіталу з i -го джерела

to be continued ...

**ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!!!**